

Advokaten Agneta

Agneta Gustafsson är advokat på Advokatbyrån Nywa. I Bil & Bostad svarar hon varannan vecka på läsarnas frågor kring juridik, avtalsrätt och bostadsköp.

Om skadeståndsansvar vid trädfällning

Hej Agneta,

Jag har fällt ett träd som olyckligt nog föll på min grannes båt som står uppställd på en båtagn. Båten har inte varit sjösatt på flera år. Båtmotorn är väldigt gammal och jag tror inte den fungerar så bra. Det blev bara skrapmärken på båten, men stora skador på motorn. Är jag skyldig att ersätta skadorna?

Hälsningar,
Fredrik

Hej,

Tack för din fråga om skyldigheten att ersätta skador som du orsakat annan. I sammanhanget kan noteras att när träd ska fällas på ett område som omfattas av detaljplan så kan det krävas ett beslut om *marklov* innan du får fälla trädet. Jag antar att du kontrollerat om det i din kommun krävs marklov.

Om du orsakar en skada på någon annan eller dennes egendom är du normalt skyldig att ersätta skadan, detta kallas inom juridiken för *skadestånd*. Reglerna om skadestånd finns i skadeståndslagen. Nedan kommer jag endast behandla skador på *egendom*, det vill säga inte skador på personer eller ren förmögenhetsskada.

För att din granne ska kunna få ersättning från dig ska du ha orsakat skadan med vilja eller av oaktsamhet. *Vilja* är synonymt med avsikt och uppsåt, vilket på latin kallas *dolus*. *Oaktsamhet* är synonymt med vårdslöshet och kallas på latin *culpa*.

Ett gammalt begrepp inom skadeståndsrätten är *Bonus pater familias*, latin för ”den gode familjefadern”, som kommer från den romerska rätten. I bedömningen av vad som kan anses som aktsamma handlingar föreställde man sig hur en omsorgsfull familjefar normalt skulle agera. En person som agerat likt en god familjefar enligt principen har inte agerat oaktsamt. Begreppet används fortfarande för att beskriva *oaktsamhet* och förklara hur en *aktsam förständig människa* bör agera i en viss situation.

Numera krävs i många fall så kallat *motorsågskörkort* för att få fälla träd. Det gäller normalt inte när fastighetsägaren fäller träd på sin egen fastighet. Om du har ett motorsågskörkort kan det påverka *aktsamhetsbedömningen*, det vill säga bedömningen av vilka åtgärder som du vidtagit för att säkerställa att någon olycka inte ska ske.

Om skadan har skett av en olyckshändelse utan att någon varit *oaktsam* är skadegöraren normalt *inte ansvarig för skadan* och därmed inte heller skyldig att *ersätta* densamma.

I vissa undantagsfall kan, trots att ingen varit oaktsam, ändå ersättningsskyldighet uppstå. I dessa fall föreligger *strikt ansvar*. Till exempel har hundägare ett strikt ansvar för sin hund, oavsett hur och varför olyckan skedde. Att vara hundägare innebär därför ett stort ansvar enligt lagen om tillsyn över hundar och katter.

Skadeståndet, det vill säga ersättningen för båtmotorn ska motsvara *motorns värde* eller reparationskostnaden och värdeminsk-

ning. Om motorn har totalförstörts utgår ersättning för till exempel båtmotorns återanskaffningskostnad eller dess marknadsvärde. Med *återanskaffningsvärde* menas vad det kostar att köpa en motsvarande båtmotor som den som förstörts. Värdet påverkas av om den skadade båtmotorn var gammal, sliten eller om den hade gått många sjömil.

Om båtmotorn bara *delvis skadats*, alltså inte är totalförstörd, behöver du inte ersätta hela dess värde. Ersättning utgår i sådant fall för *reparationskostnad* efter beaktande av *värdeminskning*, vilket kan innebära att det inte blir aktuellt att göra en omfattande kostsam reparation. Huvudregeln inom skadeståndsrätten är i och för sig att full ersättning för skadan ska utgå. Med detta menas att den skadelidande ska försättas i *samma ekonomiska läge* som om skadan inte hade inträffat. Den som drabbats av skada ska dock inte kunna få ett bättre ekonomiskt läge än innan skadan.

Ersättningen kan även täcka andra kostnader som sakens ägare, det vill säga den skadelidande, kan ha drabbats av till följd av skadan. Om det till exempel skulle ha varit en fiskebåt som används i yrkesmässig fiskeverksamhet som skadats skulle ersättningen kunna omfatta *intrång i näringsverksamheten*.

Då båten var gammal kan det tänkas att den har någon form av *affektionsvärde* för din granne. Affektionsvärde, som har en rent subjektiv karaktär, ersätts dock normalt inte.

I vissa fall kan en *sakskada* även leda till *inkomstförlust* eller *andra kostnader* som eventuellt ska ersättas av den skadeståndsskyldige. Till exempel om en bil skadats kan den skadelidande, under vissa förutsättningar, behöva hyra en annan bil.

Du bör direkt ta kontakt med ditt försäkringsbolag för kontroll om du i din *försäkring* har ett skydd för skadan på båten. Ansvarsförsäkring, som finns i din hemförsäkring, eller en så kallad allrisk-, drulle- eller otursförsäkring kan kanske ersätta en del av kostnaden. Beroende på den aktuella försäkringen och försäkringsvillkoren kan ersättningen nedsättas om du inte följt gällande regler eller varit grovt oaktsam.

Sammanfattningsvis hoppas jag att du och din granne, eventuellt med hjälp av ditt försäkringsbolag, på bästa sätt kan lösa ersättningen för skadorna på båten och båtmotorn.

Ta hand om er och var *aktsamma* så ni inte skadar er själva, andra personer eller egendom vid aktiviteter i samband med friluftsliv, resor eller byggprojekt i sommar!

AGNETA GUSTAFSSON
Advokat,
Advokatbyrån Nywa

Har du en fråga? Skriv till Agneta!

Om du har funderingar kring bostadsköp, bilköp, juridik eller avtal, skicka din fråga till Agneta på e-postadressen advokaten@nywa.nu.